

SOCIAL- OCH HÄLSOVÅRDSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 13/2013 rd

Regeringens årsberättelse 2012

Till grundlagsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 19 september 2013 regeringens årsberättelse 2012 (B 13/2013 rd) till grundlagsutskottet och utrikesutskottet för beredning och bestämde samtidigt att de permanenta fackutskotten ska lämna utlåtande till grundlagsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Sari Kauppinen, social- och hälsovårdsministeriet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Social- och hälsovårdsutskottet har behandlat regeringens årsberättelse utifrån de uttalanden som riksdagen godkänt på förslag av utskottet. Samtliga 22 uttalandena hänför sig till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Berättelsen ger anledning till följande anmärkningar.

Uttalanden som kan strykas

Utskottet anser att de åtgärder som vidtagits med anledning av följande uttalanden har varit tillräckliga eller att uttalandena i övrigt inte längre är aktuella. De kan alltså strykas i berättelsen.

— *Lagen om utkomstskydd för arbetslösa*, RP 115/2002 rd

— *Arbetspensionsreformen*, RP 242/2002 rd, uttalande 2

— *Samordning av systemet med utkomstskydd för arbetslösa och det nya arbetspensions-systemet*, RP 223/2004 rd

— *Rehabilitering som ordnas av Folkpensionsanstalten*, RP 3/2005 rd, uttalande 1

— *Servicesedlar*, RP 20/2009 rd, uttalande 1. Social- och hälsovårdsministeriet gav i slutet av 2012 utskottet en bedömning av konsekvenserna av lagstiftningen om servicesedlar, så riksdagens vilja enligt uttalande 1 har uppfyllts. Efter som bedömningen av konsekvenserna av lagstiftningen täckte en relativt kort tidsperiod och kommunerna då ännu inte i någon nämnvärd grad infört servicesedlar, kan man inte dra några direkta slutledningar om lagstiftningens verkningar. Det är därför viktigt att man fortsätter samla in information om hur och var servicesedlar används och utvärderar effekterna för den kommunala servicen.

Uttalanden som ska stå kvar

De övriga uttalandena som godkänts på förslag från social- och hälsovårdsutskottet är fortfarande behövliga och bör stå kvar i berättelsen. Regeringen anser att inte heller följande uttalanden

ger anledning till några vidare åtgärder. Utskottet är av annan åsikt och anför följande i fråga om dem:

— *Förbättrande av grundskyddet*, RP 155/2001 rd

Riksdagen förutsatte att regeringen utreder hur situationen för dem som får utkomststöd kan förbättras. Regeringen hänvisade i sitt svar till ett flertal reformer som förbättrat situationen för dem som får utkomststöd. Den senaste reformen genomfördes vid ingången av 2013 och innebär att förhöjningsdelarna för den aktiva tiden som betalas inom ramen för arbetslöshetsersättning- ar räknas som prioriterad inkomst vid beräkning av utkomststödet.

Regeringsprogrammet för statsminister Jyrki Katainens regering omfattar ett flertal uttalanden och mål som anknyter till utkomststödet. Enligt regeringsprogrammet arbetar regeringen effektivt för att motarbeta fattigdom och utslagning, och den ekonomiska utkomsten för dem som har det allra sämst ställt ska förbättras. Vidare säger programmet att byråkratin i anslutning till ansökning och utbetalning av utkomstskyddsförmånerna ska minskas ytterligare. Likaså ska regeringen se till att handläggningsgarantin för utkomststödet och för utkomstskyddet för arbetslösa fungerar.

Social- och hälsovårdsministeriet har nyligen tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag till hur målen och uttalandena i regeringsprogrammet för regeringen Katainen kunde fullföljas i fråga om utkomststödet. Arbetsgruppen förutsätts lägga fram förslag till en reform av kommunernas utkomststödsarbete och presentera riktlinjer för utveckling av utkomststödet. Förslagen ska föreläggas social- och hälsovårdsministeriet senast den 30 oktober 2014. Utskottet anser att en strykning av uttalandet kan tas upp till behandling först när arbetsgruppen slutfört sitt uppdrag.

— *Rehabilitering som ordnas av Folkpen- sionsanstalten*, RP 3/2005 rd

Riksdagen förutsatte att regeringen skapar entydiga regler för att säkerställa en flexibel och fortgående medicinsk rehabilitering för personer med grav funktionsnedsättning som fyllt 65

år. Dessutom förutsatte riksdagen att regeringen följer upp och utvärderar riktigheten och objektiviteten i beslut om rehabilitering enligt prövning. Regeringen menar att uttalandena inte ger anledning till vidare åtgärder. De regler som förutsattes i uttalandet har utarbetats, så utskottet anser att uttalande 1 kan strykas. Däremot menar utskottet att det fortfarande finns orsak att med stöd av uttalande 2 följa med hur lagstiftningen utfaller, hur reglerna fungerar och huruvida besluten är korrekta och ändamålsenliga.

— *Skol- och studerandehälsovården*, RP 234/2006 rd

Riksdagen förutsatte att regeringen bevakar att skol- och studerandehälsovården utfaller enligt syftena i reformen, särskilt när det gäller studerande inom yrkesutbildningen, och utvärderar om lagstiftningen behöver ändras. Regeringen har lämnat en proposition till riksdagen med förslag till lag om elev- och studerandevård. Lagen avses träda i kraft den 1 augusti 2014. Social- och hälsovårdsministeriet har dessutom tillsatt en arbetsgrupp för utveckling av studerandehälsovården. Den har till uppgift att lägga fram förslag i synnerhet om utveckling av studerandehälsovården för studerande inom yrkesutbildningen. Arbetsgruppens mandatperiod löper ut den 31 december 2013, så utskottet anser att det fortsatt är skäl att kontrollera att uttalandets intention fullföljs.

— *Effektivisering av arbetet vid besvär- nämnden för social trygghet och förbättring av rättssäkerheten för dem som söker ändring*, RP 58/2008 rd

Utskottet ser mycket positivt på att handläggningstiderna vid besvärsnämnden för social trygghet har kunnat förkortas genom person- lökningar och målmedvetna utvecklingsinsatser. I januari 2009 var den genomsnittliga handläggningstiden 18,4 månader. I slutet av 2012 var genomsnittet nere i 9 månader. I slutet av innevarande år väntas den genomsnittliga handläggningstiden vara 6 månader. På sikt är målet en genomsnittlig handläggningstid på mindre än 6 månader. Utskottet menar att utvecklingen för handläggningstiderna bör kontrolleras ännu i årsberättelsen för 2013.

Ställningstagande

Social- och hälsovårdsutskottet föreslår

*att grundlagsutskottet beaktar det som
sägs ovan.*

Helsingfors den 3 oktober 2013

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Juha Rehula /cent
medl. Outi Alanko-Kahiluoto /gröna
Laila Koskela /saf
Merja Kuusisto /sd
Sanna Lauslahti /saml
Merja Mäkisalo-Ropponen /sd
Lasse Männistö /saml

Hanna Mäntylä /saf
Annika Saarikko /cent
Hanna Tainio /sd
Lenita Toivakka /saml
Anu Urpalainen /saml
Anu Vehviläinen /cent
Erkki Virtanen /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Eila Mäkipää.